

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio. An Fœmina honestæ vitæ ac famæ, in tantis angustiis
constituta, licitè possit in loco tuto exponere prolem ad declinandam
infamiam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

iam accideret. Summo mane circa quartam apertis Brephotrophii januis infans inventus & receptus est, Susanna verò delictum & in hac & in propria urbe, etiam domo paterna saltem protunc (an postea inno-

tuerit, ignoro) mansit occultum, & sic illius famæ fuit consultum. Susanna tamen non parùm fuit anxiosa, an sine peccato potuerit prolem suam ita exponere. Resolvenda igitur est

QUÆSTIO.

An femina honestæ vitæ & bonæ famæ, in tantis angustiis constituta, licitè possit in loco tuto exponere propriam prolem ad declinandam infamiam?

Non desunt gravia in speciem argumenta tum ex Jure petita tum ex ratione, pro parte negativa, uti l. textus in l. 2. C. b. t. § l. 4. ff. de pignose. & alend. lib. ubi, qui prolem exponunt, æquiparantur iis, qui necant; item textus, qui obligant parentes ad alendas & educandas proprias soboles, nec permittunt alios obtinere alendas. Id ipsum quoque de Jure naturali obtinet. 2. Fœmina, quæ concepit & peperit per delictum, unà cum corpore pridem prostituit famam & honorem suum, quem sponte objecit manifesto periculo; facile enim prævidere potuit, prolem ex suo flagitio nascituram, consequenter & delictum, cum proles & uterus tumidus occultari vix possint, manifestandum cum sui publica prostitutione: sed, qui dat operam rei illicitæ, uti hæc fœmina dedit, per se illaturæ infamiam, debet sustinere ea, quæ talem actionem velut connexa consequuntur, qui enim vult antecedens, velle etiam & consentire censetur in consequens, cum

antecedenti per se connexum. 3. Nunquam est licitum procurare abortum etiam nondum animati foetus ad conservandam famam: ergo nec prolem exponere ad conservandam famam. Antec. communiter sustinetur; Consequentia tenet, quia, si abigatur foetus nondum animatus anima rationali, ne quidem periculum est homicidii, si autem proles exponatur, periculum est, ne pereat, saltem remotum: ergo æquè parum, vel adhuc minus excusabit à peccato conservatio famæ exponentes prolem, quàm talem abortum procurantes. 4. Si exponentes excusarentur à peccato; tum excusarentur jure defensionis, quod habent ad conservandam famam quamdiu delictum manet occultum: sed hoc jure defensionis non excusantur; *injusta enim est defensio, ubi justa est offensio seu aggressio*; sic injustè se defenderet delinquens contra Justitiæ ministros: justa autem respectu talis fœminæ ex delicto parentis

rientis est offensio, seu aggressio vel amissio honoris ac famæ, justè enim hujus jacturam patitur, postquam causam cum infamia per se connexam posuit, & in tale delictum consensit, ex quo moraliter consequi plerumque solet infamia: ergo.

Minoris tamen hæc sunt ponderis, ut impedire me valeant, ne cum Julio Claro *Sentent. lib. 5. §. fin. q. 83. n. 7.* Menoch. *de Arbitrar. Judic. lib. 2. casu 396. n. 6.* Sanch. *l. 1. conf. Moral. c. 5. dub. 4. n. 16.* & Henric. *l. 11. de Matrim. c. 19. n. 3.* & aliis amplectar affirmativam, hujusmodi miseris personis benigniorem opinionem. **Fundamentum 1.** quod in iis, ubi agitur de gravi obligatione & peccato, optimum esse censetur, est negativum, quia ex nullo Jure, Naturali vel Positivo, satis probatur obligatio non exponendi prolem, nec probatur peccatum pro eo casu, quæ & proles conservatur in vita cum provisione alimentorum ac honesta educationis moraliter certò obtinendæ, & simul conservatur fama matris, licet proli immineant aliqua incommoda, quæ nullatenus tamen comparari vel æquivalere possunt famæ ac honoris detrimento, quod pati deberet mater prolem non exponens: Sed in nostro casu Susanna prolem ex una parte conservavit in vita, eique satis, & moraliter certò provisum est de alimentis ac honesta educatione, eò quòd prolem exponi fecerit ad ostium Brephotrophij, quod ex pia fundatione tenetur pro-

les expositas recipere, alere, ac educare competenter (idem est, si proles exponatur ad ædes hominis divitis simul ac pii & misericordis, vel alibi, ubi moraliter certum est, expositam sine ullo vitæ periculo brevi inveniendam, recipiendam, alendam, & educandam esse) ac insuper creditissimè habuerit propositum suo tempore huic suæ proli, si supervixerit, liberaliter subveniendi occultè, ex altera verò parte simul conservaverit famam & honorem suum, quem habuit semper in populo, & necdum amiserat, eò quòd delictum fuit occultum, & per expositionem proli manserit occultum, saltem id sperari meritò potuerit: ergo Susanna in his circumstantiis non fuit obligata non exponere, utpote nullo Jure prohibita, nec peccavit exponendo prolem. **Fundamentum 2.** sumitur à pari: Passim defendunt DD. tanquam actionem licitam cum Barbosa, Gonzal. *in c. un. h. t. n. 10. in fine.* & P. Wiestner *h. n. 1.* si parentes valde pauperes, qui nec per se nec per alios, quorum opem jam implorârunt frustra, prolem alere nequeunt, exponant in ejusmodi loco tuto: ergo, sicut his parentibus licitum est prolem exponere propter causam saupertatis, & ob nimiam difficultatem alendi, ita etiam, & quidem à fortiori, licitum erit sceminae prolem exponere ob causam honoris conservandi, & ob nimiam difficultatem patiendi jacturam famæ, per expositionem adhuc conservandæ; cum fama

fit bonum æstimabilius, quàm bona fortuna: ad commodam alimentatio- nem prolis necessaria. Fundamen- tum 3. petitur ex alia paritate. Est communis sententia, quòd uxor seu femina in conjugio existens, pro- lem verò ex alio per occultum adul- terium suscipiens, regulariter non teneatur marito id manifestare, cum id sine gravi profluitatione honoris & sine infamia fieri non posset, licet marito, & legitimis liberis ex prole adulterina creetur aliquod præjudici- um, & quidem notabile, in bonis fortunæ; eò quòd honor & bona fama, ad quam talis uxor retinet jus delictò adhuc occultò, tanquam altioris ordinis rectè præferatur bo- nis fortunæ; & insuper obligatio manifestandi esset nimis ardua: ergo nec talis femina ad conservandum honorem & famam exponens pro- lem habet obligationem utpote ni- mis arduam, non exponendi, seu nec talis habet obligationem se & suum delictum manifestandi om- nissa expositione.

Commodè nunc disluuntur ratio- nes pro negativa adductæ. Ad 1. ajo, illos Juris textus (uti & Jus Natura- le) stringere solum pro casu, quo proles exponitur cum periculo inte- ritus, vel cum intentione interitus, non de casu, quo in loco tuto expo- sitæ satis providetur de conservanda vita, præbendis alimentis, & com- petenti educatione, ex gravi causa, nempe ad conservandum honorem,

qui simul conservari potest. Ad 2. quamvis hujusmodi femina, con- sentiens in delictum, cum quo præ- videt esse connexum per se & ordi- nariè periculum honoris ac famæ a- mittendæ, meritò sustineat, & sub- ire teneatur jacturam famæ suæ, si contingat delictum propalari, & ipsa non habeat jus occultandi delictum aliunde & per accidens in casu parti- culari non manifestatum; non tamen teneatur, si habeat jus occultandi de- lictum aliunde & per accidens in casu particulari non manifestatum, uti revera habet talis femina, utpote à nullo Jure ipsi ademptum: evitatio infamæ non minus est justa causa exponendi prolem in loco tuto &c. & sic delictum occultandi, quàm paupertas parentum justa est causa exponendi in loco tuto, & sic in- commoda præbendi alimenta eva- dendi: nec minùs, quam uxor non manifestandi suum adulterium & prolem adulterinam. Ad 3. *N. conf. & parit.* quia procuratio abortus, ubi foetus jam vivit anima rationali, est occisio innocentis, adeòque in- trinsicè & in omnibus circumstantiis mala, uti & dispositio per se ordina- ta ad occisionem innocentis, qualis est procuratio abortus, si foetus nondum est animatus anima ratio- nali (ferè sicut non solum procura- tio pollutionis seu effusio seminis, sed etiam actio ad illam per se ordinata, voluntariè tamen posita, est intrin- secè mala) non verò expositio pro-
lis

lis intrinsecè & in omnibus circumstantiis est mala. Ad 4. *N. Min.* Justa quidem respectu talis foemina delinquentis est offensio seu amissio honoris ac famæ, nullibi tamen præ-

cepta, si fama & honor conservari commode possit cum prole, uti potest, quando delictum mansit occultum.

TITULUS XII.

De Homicidio Vo'untario, vel Casuali.

DECISIO CLVI.

De Juvene Rustico in caupona alium ejusdem conditionis vernam lethaliter percutiente.

SPECIES FACTI.

G Georgius petulans Juvenis rusticus 24. annorum in die dedicationis cum aliis rusticae gentis personis utriusque sexus ad saltum publicum, & inde ad popinam se contulit cum sua amasia, ut horum hominum mos est, quorum nullus sine amasia, & vicissim nulla ferè sine amasio vult vivere, licet damnabilis & multorum peccatorum inductivus. Postquam choreis & cerevisia largius hausta non solum solito lætior, sed etiam animosior, imò insolentior, & caninà ut vocant, crapulà rabiosior, effectus est, altercari & rixari cum alio quodam Mopso coepit, sive quia in ipsum impigit durante saltu, sive quia vidit

cum sua amasia familiaris loquentem; cum verò alter Georgio, ex presentia amasarum instar thralonis nimium intumescenti, non multa redderet verba lenia, excandescens Georgius arripuit cantharum, & in caput Mopsi tam valido ictu tamque infelici impexit, ut lethaliter vulneratus intra paucos dies vitam excesserit. Lictor, qui aderat, percussorem statim apprehendere voluit, & monito Judice ac consentiente in carcerem compingere secundum Leges Justitiae iudicandum, sed Georgius quorundam ope ex lictoris manibus se extricans fugam arripuit; ex qua tamen brevi retractus, & mota est

QUÆ.